

QVVM
 VIR
 MAGNIFICVS ATQVE ILLVSTRIS
 DOMINVS
**BVRCARD GOTTHELF
 STRVVE**

JCTVS, SERENISSIMORVM SAXONIAE DVCVI LINEAE
 ERNESTINAE ET SERENISSIMI MARGGRAVII BRAN-
 DENVRGO-CVLMBACENSIS CONSILIARIVS ETIAM
 AVLICVS, DVCALIS HISTORICVS, IVRIS ET HISTO-
 RIARVM PROFESSOR PVBLICVS,

*AVVNCVLVS ATQVE PATRONVS PARENTIS
 INSTAR VENERANDVS*

SVMVM ACADEMIAE IENENSIS MAGISTRATVM
 PRO-RECTORATVM

VOCANT

SECVNDISSIMIS AVSPICIIS

ITERVM CAPESSERET,

CVM

VETERIBVS ICTIS HISTORICIS

EVNDEM

TENVI EPISTOLA

COMPARATVRVS

GRATVLATIONIS OFFICIO FVNGI

VOLVIT

CAROLVS HENRICVS FLOERCKIVS,
 IENENS. IVR. CVLTOR,

IENAE

LITERIS WERTHERIANIS.

Kapsel 78 N 13 [129]

AK

FELICITER!

Extractata, Vir Illustris atque Magnifice, satis superque est ea quaestio de summe necessaria Jurisprudentia & Historiarum coniunctione, & quasi societate, alterius in alteram beneficia a doctis viris latius sunt exposita, & satis firmis argumentis sententia stabilita: haud præclarum Jcti nomen eum tueri posse, qui historiarum sit expertus, neque historiarum satis esse gnatum, qui non sit iuris peritus. (a) Prouocant inprimis ad Glossatorum illud hominum genus, qui renascente iurisprudentia illam quidem tanquam Atlanticis humeris tulerunt, cum tamen omni historiarum & Antiquitatum cognitione fuerint destituti, innumeros in explicandis legibus commiserunt errores. Impresertim, Vir Illustris, mecum constitui, de *Veteribus Jctis Historicis* quadam agere, simulque breuem historiam eorum, qui historiam cum iurisprudentia feliciter coniunxerunt, exhibere. Principem inter eosdem sibi vendicant locum *Pontifices Romanorum Maximi*. Enimvero Romanae rei auctores Pontificum collegio, eorumque Prædidi Pontifici Maximo curam iuris mandauerunt & historiae scriptionem, & memoriae publicæ consignationem commiserunt; juris, quod attinet, prudentiam, appellatur Pontifex ille Maximus iudex atque arbiter rerum diuinarum atque humanarum (b) cum apud eum omnium Legum XII. tabularum & interpretandi scientia, & actiones essent. (c) Et quoniam a Maximo Pontifice, ubi arcana legum disciplina condebatur, cuius responsa dabantur, ius Pontificium, actus legitimi, legis actiones, quibus ius nostrum mirum in modum adauctum atque illustratum, ab eo promanarunt; quo de iure pontificio multa adhuc in veterum monumentis habemus vestigia. Erat proinde apud eundem Pontificem Maximum, rerum gestarum, annaliumque custodia, libri vero ab ipso conscripti, licet breues & angusti essent, modo Annalium maximorum, (d) modo Pontificum Maximorum (e) nomine insigniti, continebantque singulorum annorum actus, qui a rerum romanarum initio fuerunt, imo etiam earum quæ natale Vrbs antecesserunt; merito autem dolet Lilius, (g) quod Commentarii hi, urbe a Gallis capta atque incensa, magna parte fuerint absumpti. Ex allatis igitur hisce liquido constat: omnes Pontifices Maximos & juris & historiarum fuisse peritissimos; nimis autem effem prolixus, si magnum eorum catalogum, quem antiquitas nobis conseruauit, exhiberem. Inter alios vero homines egregios primo scilicet offert loco *Appius Claudius Cæcus juris ille, & eloquentia, vel potius historiae, consultus*. (h) Enimvero multum illi debet legum scientia, quod actiones ad formam redegerit, librumque de *usurpationibus* emisit; neque minorem in historia antiquissimus noster reip. romanae scriptor (i) meretur laudem, cum nonnullas mortuorum laudationes conscripserit, ex quibus historia romana mirum in modum erat illustranda, unde a Cicerone valde commendatur. (k) Magna deinde inter viros eruditos de *Quinto & Seruio Fabii Picloribus* est controuersia, cum alii ea, quæ in veteribus leguntur monumentis, uni *Quinto* tribuant, quem & juris & historiarum scientia polluisse affirmant. (l) Rectius quidem alii duo confluunt, (m) in eo tamen, quod pace tantorum virorum dictum sit, errare mihi videntur, quod *Qu. Fabium Piclorem* solum faciant historiarum, *Seruium* autem solum juris peritissimum. Mihi enim persuasum est, utrosque *Fabios* & juris & historiarum peritia fuisse illustres. *Qu. Fabium Piclorem* quod attinet, falsè quidem a Vossio (n) scriptorum antiquissimus vocatur, cum *Appius Claudius Cæcus* centum plane ante eum annis, rerum gestarum & memoriae veteris conseruauerit ordinem, noster tamen *Fabius bellum Anibalicum* pereleganter conscriptum reliquit, juris quod attinet scientiam, prouoco ad Præturam ad eo feliciter gestam, (o) prouoco ad alios summos honores ipsi delatos, (p) prouoco ad alia negotia publicam ab ipso pertractata. (q) *Seruii* proinde *Fabii Picloris* memoriam solus Ci-

(a) Optime sese habent PHIL. MELANCHTHONIS verba in *Orat. de argum. histor.* ejus Chron. Carionpram. p. 41. *Uctus nisi initia, fontes, causas, occasiones, autores legum, nisi formam & consuetudinem iudiciorum, & Rerum publicarum, nisi ordinem & discrimina magistratuum ex historiis didicerit, nisi in finitam casuum varietatem, legibus ex veteribus historiis adiunxerit, nisi historiam habuerit pro magistræ præsentie politica, que formet, ac cui norma dirigat iudicia, saps hallucinabitur, & impinget, & conuersellus potius, quam rationibus adducetur.* conf. FR. BALDWINI de *inst. histor. uniuers.* & *etia cum jurispr. coniuict.* lib. II. in *peno art. histor.* t. 1. p. 599. 742. CHRIST. HENELII *Status Mercur.* c. 10. BERNARTIVS de *utilit. leg. hist.* c. 1. ANT. SCHVLTINGII *Orat. de jurisprudentia historica*, de Glossatoribus vid. CHR. THOMASII *delin. histor. jur.* s. 155. ARTHUR. DVCK. l. 1. c. 5. (b) PESTVS voc. *Pont. Max.* (c) l. 2. s. 6. n. d. O. l. (d) GELLIVS l. 4. c. 5. MACROBIVS l. 3. *Satur.* c. 3. (e) DIOMEDES l. 3. (f) CICERO de *Orat.* 2. & de *legib.* 1. (g) LIVIVS l. 6. (h) LIVIVS l. 10. l. 2. c. 18. p. 367. (i) CICERO in *Bruto*. (j) VAL. FOESTER. in *histor. jur. civ.* (k) VOSSIUS de *histor. lat.* l. 1. c. 3. p. 12. GROTIIVS in *bit. Jct. l. 1. c. 4. p. 27.* (l) VOSSIUS c. 1. (m) LIVIVS l. 37. (n) VOSSIUS c. 1. (o) APPIANVS in *Annibalic.*

cero (r) nobis conseruauit, dum eum *et juris, et litterarum et antiquitatis peritum* appellat, & cum de eius scientia iuris, neminem, qui dubitet, hominum esse existimo; ita de historiaram cognitione ex voce: *antiquitatis*, quam veteres pro historia poni solebant, (s) licet suspicari. *Lucius* præterea *Cincii Alimentus* optimo iure in Jctorum ordinem referendus est, cum in libro de officio Jcti voces aliquas Jctis usitatas explicauerit, (t) *historia* quoque *Annibalica* & *Gorgia Leonini* conscriptione (u) famam inter historicos veteres acquisiuit incomparabilem. *M. Porcius Cato iuris peritissimus* (x) in iuris prudentia laborauit & præstitit, & *Septem Originum libris* (y) res gestas populi Romani exponens, antiquitatis cognitionem posteritati conseruauit. De *Lucii Calpurnii Pisonis* iuris prudentia, nemo, quantum memini, quicquam annotauit; teste autem *Cicerone* (z) *et causas egit, et multarum legum aut auctor fuit, aut dissuasor*, inter summos proinde historiaram conditores ob *Annales* confectos referendus. (a) Inter Jctos Historicos quoque locum meretur *Qu. Fabius Maximus Seruilianus*, qui Pontifex fuit *Maximus* & *Annalium, et iuris pontificii* libros pererudite conscripsit. (b) *L. Calius Antipater* iuris peritus, bellum *Annibalicum* conscripsit optime, cum ceteri non tam exornatores rerum fuerint, sed tantum narratores. (c) *P. Rutilium Ruffium* uirum non sæculi sui, sed omnis æui optimum (d) multa iuris prudentiæ incrementa dedisse, historiæque romanam *Numantini belli* descriptione illustrasse, constat inter omnes: *Longus* quoque inter Jctos historicos meretur locum, quod Antonii apud *Ciceronem* (e) locus confirmat: nec non *Cn. Anfidius*, qui Græcam historiaram litteris exarauit, (f) licet in iuris arte nihil ad posteritatem transierit. Quantos præterea in iure progressus fecerit *M. Tullius Cicero*, ex libro de iure ciuili in artem redigendo abunde constat, neque minus diligens fuit in historia coagmentanda, quod ipsum *Commentarii* de iure Consultatu, de claris oratoribus & *Anecdotorum* testantur. (g) *Junium Gracchanum* in Jctorum catalogum recipiendum esse, & libros de potestatibus septem consignasse, ex *Vlpiano* (h) colligimus, qui inter alia historica primam *quæstorum institutionem* erudite pertractauit. (i) *Qu. posthæc Aelius Tubero* publici priuatiq; iuris doctissimus (k) libros *historiarum* quatuordecim confecit. (l) Præclare quoque de Romanorum historia meruit *C. Ateius Capito* publici priuatiq; iuris peritissimus (m) fragmenta autem eius historica a *Gellio*, *Macrobio*, *Festo* nobis conseruata *Ricco* bonus diligenter collegit. *Masurius Sabinus* uir longe optimus, sapiens, & interpres legum nulli secundus (n) aliquem inter historicos deposcit locum, cum librum *Memorabilium* scriptis mandauerit. (o) *C. Suetonius Tranquillus* summus ille historicus & *uitarum XII. Imp.* scriptor celeberrimus, *magister* fuit *epistolarum* sub *Hadriano*, (p) quod munus erat Jctorum proprium; (q) ex inde suspicari licet, summum illum iuris scientia instructum fuisse. Principem tamen inter Jctos historicos obtinet locum *Titus Aristo* cuius vitam, mores, resque gestas *Plinius* optime designauit. (r) Hic quoque allegari meretur *Pomponius* legum peritissimus (s) qui breui schedula originem, progressum rei, iuris prudentiæ & officiorum Romanorum, neque minus successionem prudentum eleganti & breui filo perscriptam reliquit. *Claudius Eusebnius* uitas *Diocletiani*, *Maximiniani*, *Galerii* & *Constantii Imp.* conscribendo historiaram illustrauit, iuris, quod atinet, prudentiam, rursus ad officium *Magistri* epistolarum ab eo gestum prouocamus. (t) De *Sexti Aurelii Victoris* historiaram cognitione nemo dubitat, maxime cum epitomen de *uitis Imp.* confecerit; neque ullum dubium de eius iuris scientia esse potest, cum consideramus, quod in veteri quodam inscriptionis

(r) CICERO in *Bruto*. (s) Patet hoc ex loco CATONIS apud CICERONEM de *Sensitate* c. 11. omnia antiquitatis monumenta colligo, ex CORNELIO NEPOTE in *uit. Caton.* antiquitatem habuit cognitam, ut eam totam in eo solummodo. (Originum) exposuerit, & in *uit. Attici: Antiquitatis amator*, quam totam in eo solummodo exposuit. (t) FESTVS voc. *nuncupata*. (u) VOSSIVS l. 1. c. 4. p. 18. (x) CICERO d. *Orat.* 3. LIVIVS l. 39. QVINTILIANVS l. 12. c. 3. (y) CORN. NEPOS, in *uit. Caton.* (z) CICERO in *Bruto*. (a) VOSSIVS l. 1. c. 6. p. 24. (b) Ex *Annalibus* locum adducit SERVIVS ad *I. Aeneid.* & ex libro *Juris Pontificii XII. MACROBIUS l. 1. Saturn.* c. 16. (c) CICERO de *Orat.* 2. (d) VELLIUS PATERCVLVS lib. 2. & *ATHENÆVS Deipnosoph.* l. 8. c. ult. (e) ANTONIVS apud CICERONEM de *Orat.* 1. *historiam* & *prudentiam iuris* publici, antiquitatis & exemplarum copiam, a *uero* optimo & *istis* rebus instructissimo *Longo* mutuauit. (f) CICERO lib. 5. *Tuscul. quæst.* (g) *Commentarii* de suo *consulatu*, & *claris* Oratoribus quod atinet, uid. VOSSIVS l. 1. c. 10. p. 33. *bidem*que allegati, de *Anecdoto* ipse testatur CICERO ad *Atticum* l. 2. ep. 6. & l. 14. ep. 7. (h) l. 1. c. d. *offic. quæst.* (i) PLINIUS *hisor. natur.* l. 21. c. 1. (k) l. 2. s. 46. p. 4. d. O. J. (l) GELLIUS *Noct. Att.* l. 5. c. 9. & l. 10. c. 28. (m) Idem GELLIUS l. 10. c. 20. (n) l. 2. s. 47. p. d. O. J. (o) ATHENÆVS in l. 14. (p) SPARTIANVS in *uid. Hadriani*. (q) de munere hoc *Magistri* Scriniorum, quorum quatuor genera erant memoria, epistolatum, libellorum, dispositionum uerba *ABELII LAMPRIIDI Alex. Sever.* c. 15. ita sonant; *negotia* & *causas* prius a *scriniorum principibus*, & *doctissimis* iuris peritis, & *sibi* fidelibus, quorum prius tunc *Vlpianus* erat, tractari ordinariq; atque ita referri ad se præcepit. (r) PLINIUS l. 1. ep. 23. quantum rerum exemplorum, antiquitatis tenet? sic iura publica ut priuata, sic antiqua, ut recentiora, sic rara ut assidua tractant; conf. IDEM l. 8. ep. 14. (s) Testatur id ipsum l. 2. p. d. O. J. alioque.

fragmento: index sacrarum cognitionum nuncupetur. (u) Breuiter itaque nominaui principes aliquot in maxima Rep. viros, qui & agendo, & scribendo illustrarunt historiam atque iurispudentiam. Possunt denique maximi & præstantissimi Imperatores *Oclavianus Augustus, Tiberius Claudius, Adrianus, Seuerus*, hic referri, qui de iurispudentia optime fuerunt meriti, eosdemque scriptores historicos fuisse quædo. (x) Licet rectissime a M. Tullio (y) pronunciatum sit: *Romanorum ingenia aliarum gentium ingenis nullis partibus antecelluisse*, in Te tamen, Vir Illustris, illustrium Roman. hominum virtutem, eruditionem, iuris prudentiam, historiarum scientiam reflorescere, imo Te antiquos longe superare, lati conspiciamus. Confiteor igitur, omnes in omni ætate, qui & iuris & Antiquitatum habuerunt intelligentiam Tecum minime esse comparandos, cum ea omnia animi bona, quæ in singulos illos dispersita adspiciebantur, in Te unum larga fortunæ manu collata intueamur; Liceat tamen mihi breuem quandam comparationem Te inter & nonnullos Jctos historicos instituire. Sicut enim Munificentissimi huius Salanæ Nutritores agnouerunt & agnoscent hodie necessariam iuris & historiarum conjunctionem, cum Tibi iam olim & Iuris & Historiarum professionem elementer demandaerint, nunc vero Tibi ex sapientum nostræ ciuitatis consilio munus Pro-Rectoris generati curam atque custodiam legum Academicarum subiiciunt; ita in eo ipso Pontificem Romanorum Maximum, cuius munus curam & custodiam iuris & Antiquitatum respiciebat, in comparationem Tecum omnino deduci posse, omnes valde latamur. In Pontificem proinde Maximum nemo nisi *bonus* eligebatur. (z) Patres nostri conscripti Te *bonum* aut melius *Optimum* nominant. Enimvero, qui iudicem virum bonum dixerunt, uniuersas virtutes, quæ iudicem decent, in compendio dederunt; (a) Tu autem ita iustus & bonus vir es, ut natura non disciplina consultus esse videaris: optimo quoque iure Tibi Optimi cognomen, quod non priuato testimonio sed totius senatus Romani sacramento primum *Cajo Scipioni Nasica* (b) posthæc *Trajano* (c) tributum, competere, constat inter omnes. Præterea *M. Porcius Priscus* Jctus ille historicus qui ob multarum rerum usum & experientiam *Cato* nominatus, (d) sui generis ac nominis initium a se propagauit, (e) tanquam vir cum prudentia, tum omni virtute excellens ad cælum usque laudatur. Eadem etiam, de Te, Vir Illustris, asserere possumus, ea enim constantia & vitæ integritate extas, ut Catonem Te nostri temporis appellare minime dubitemus, fortasse præ se illo admirabilior, quod in corruptissima temporum nostrorum ætate illius virtutem retineas, genisque Tuum longe præclarior Catonis existat. Habuit enim Struuiana familia præstantissima Jurisprudentiæ lumina, quæ ad instar *P. Mutii Scævole*, (f) iurispudentiæ laudem in suam familiam introduxerunt, quam posteri colunt ut hereditariam. Tu exemplum atque effigies virtutis & eruditionis iustis paternæ, fama Tua atque nominis existimatio tam illustris & peruagata est, ut aliorum Interpretum scripta Te satis decantent. Felicem quoque Cives, Te Pro-Rectore, nostram propter Salam Academiam esse iudicant, atque jam voce Te ad instar *Ciceronis* Jcti Historici Patriæ Parentem nuncupant. Quum igitur, Vir Illustris, Tibi summus Academiæ magistratus, Pro-Rectorum vocamus, delatus sit, officii mei & clientelæ ratio postulat, ut congratulandum numero accederem, Tibique præfatum illud *Feliciter!* acclamarem, siquidem Augustissimi Imperatores iustissimos & vigilantissimos iudices publicis acclamationibus collaudandi omnibus dederunt potestatem. (g) Summa itaque hæc, summe Patrone, aut potius Parens, si Tibi pietatis, quam potestatis nomen gratius erit, mihi votorum est, ut Deus T. O. M. Tuum Regimen esse iubeat fortunatissimum, cælestes Tibi concedat vires, ut muneri huic tam graui & arduo præesse, idque ad æterni Numinis gloriam, huius Salanæ incrementum, Tuique ipsius commodum feliciter possis peragere; ad integram denique absolutamque felicitatem a Deo immortali religiosissimis contendam precibus, ut per longam Te annorum seriem sospitem atque superlitem seruet; nulli non dubitamus, regimen Tuum unicuique fore opatum, Te summa integritate & innocentia rectorum, regimenque dehinc Tuum ad instar *Qu. Mutii Scævole* (h) regiminis Patrum decreto in eam prouinciam iturus tanquam exemplum atque formam officii propositorium. Ita Vale, mihi que fauere perge. Dab. Jenæ VIII. Febr. MDCCCX.

(u) FLAVIUS VOPISCUS in *Vit. Car.* (u) fragmentum hoc exhibet VOSSIVS de *hister. Lat.* l. 2. c. 15. p. 221. (x) de *Augusto* testatur SVETONIVS c. 85, de *Tiberio* IDEM in 6. *Tib.* c. 61, de *CLAUDIO* IDEM in *Claud.* c. 12, de *Seuer.* SPARTIANVS in *Vit. Seu.* (y) CICERO de *Orat.* 1. (z) CICERO de *leg.* 2. (a) l. 130. §. 2. n. d. V. O. LAMPRIDIUS in *Vit. Heliogab.* refert. *Imperatorem* Plipianum Jctum remouisse, ut *Virum bonum*, quo omnes ipsius virtutes complectitur. (b) l. 2. §. 37. n. d. O. J. (c) PLINIUS in *panegy.* (d) PLVTARCHVS in *Vit. Caton.* (e) CICERO in *Ferrem.* 2. (f) CICERO l. 1. de *finib.* §. l. 88. n. d. *usuf.* (g) l. 3. C. d. *off. Red. prou.* (h) vid. VALER. MAXIMVS l. 8. c. 14, qui adhuc refert: *Astiatios* sellum ei condidisse, cui *Mutiana* nomen erat, eumque, qui recti administrauerat, *Scævolam* dixisse.

78 N 13 [129] X30/13760

23

QVVM

VIR

MAGNIFICVS ATQVE ILLVSTRIS

DOMINVS

BVRCARD GOTTHELF STRVVE

ICTVS, SERENISSIMORVM SAXONIAE DVCVI LINEAE
ERNESTINAE ET SERENISSIMI MARGGRAVII BRAN-
DENVVRGO-CVLMBACENSIS CONSILIARIVS ETIAM
AVLICVS, DVCALIS HISTORICVS, IVRIS ET HISTO-
RIARVM PROFESSOR PVBLICVS,

*AVVNCVLVS ATQVE PATRONVS PARENTIS
INSTAR VENERANDVS*

**SVMMVM ACADEMIAE IENENSIS MAGISTRATVM
PRO-RECTORATVM**

VOCANI

SECVNDISSIMIS AVSPICIIS

ITERVM CAPESSERET

CVM

VETERIBVS ICTIS HISTORICIS

EVNDEM

TENVI EPISTOLA

COMPARATVRVS

GRATVLATIONIS OFFICIO FVNGI

VOLVIT

CAROLVS HENRICVS FLOERCKIVS,
IENENS. IVR. CVLTOR.

I E N A E

LITERIS WERTHERIANIS.

Kapsel 78 N 13 [129]

